

Saint-Gaudens w Cornish

Augustus Saint-Gaudens przyjechał po raz pierwszy do Cornish w 1885 roku, kiedy to wynajął on na lato stary zajazd od swojego przyjaciela prawnika Charles C. Beaman'a. Dostosował on ten zajazd do swoich potrzeb i przebudował stodołę w studio rzeźbiarskie. Saint-Gaudens pokochał to miejsce i w 1892 roku zdecydował się na jego kupno. Od tego czasu przyjeżdżał tu każdego lata z rodziną a od 1900 roku zamieszkali tu na stałe. Saint-Gaudens nazwał tę posiadłość Aspet od miejscowości we Francji, gdzie urodził się jego ojciec. Przez lata wprowadził on tu wiele zmian do których zaliczyć należy ogrody, żywopłoty i tereny rekreacyjne: baseny, trawnik do gry w 'bowls' oraz pole golfowe. Dom, wybudowany w około 1800 roku, uległ całkowitej renowacji: w głównym korytarzu dobudowane zostały zakreślane schody z pracownią. Dobudowano również nowe sypialnie, pokój słoneczny oraz szeroka weranda z kolumnami.

Ze względu na wzrost popularności artysty i zwiększona liczba prac zleconych Saint-Gaudens zbudował dużą pracownię, gdzie pracowali jego asystenci. Saint-Gaudens zaczął odgrywać rolę kierownika produkcji, tworząc dany koncept i wstępne modele rzeźb a następnie asystenci pod jego kierunkiem kończyli dane dzieło. W 1904 roku duża pracownia została spalona w wyniku czego zniszczeniu uległy korespondencje rzeźbiarza jak również jego szkicowniki i wiele innych nie dokończonych prac. Na miejscu tej pracowni szybko zbudowana została nowa pracownia zwana Studio of the Caryatids, która jednak również uległa spaleni w 1944 roku.

Wielu innych znanych artystów poszło śladami Saint-Gaudens'a i osiedliło się w Cornish tworząc tzw. Cornish Colony (kolonie Cornish). Należeli do nich: malarze Maxfield Parrish, Thomas Dewing, George de Forest Brush, Lucia Fuller i Kenyon Cox, dramaturg Percy MacKaye, amerykański nowelista Winston Churchill, architekt Charles Platt, rzeźbiarze Paulanship, Herbert Adams oraz Louis St. Gaudens brat Augustusa. Artystyci stworzyli dynamiczne środowisko artystyczne, w którego centrum znajdował się Augustus Saint-Gaudens.

W 1905 roku członkowie tej artystycznej kolonii wystawili sztukę teatralną "A Masque of Ours: The Gods and the Golden Bowl" ("Nasze przedstawienie amatorskie: Bogowie i Złoty Kielich") dla uczczenia 20-tej rocznicy przybycia Saint-Gaudens'a do Cornish. Dekoracja sceniczna w postaci greckiej świątyni została później odtworzona w marmurze i jest teraz miejscem spoczynku Saint-Gaudens'a i jego rodziny.

Po śmierci Saint-Gaudens'a w 1907 roku jego kolonia uległa powolnemu rozkładowi. Mimo to, Aspet nadal istnieje dla upamiętnienia tej społeczności i prac jednego z największych rzeźbiarzy amerykańskich.

Rzeźbiarz amerykańskiego Renesansu

Augustus Saint-Gaudens urodził się 1 marca 1848 roku w Dublinie w Irlandii. Jego ojciec, z zawodu szewc, pochodził z Francji a jego matka była Irlandka. Szesć miesięcy po jego narodzinach cała rodzina wyemigrowała do Nowego Jorku. Po ukończeniu szkoły, w wieku 13 lat, Saint-Gaudens wykazał duże zainteresowanie sztuką i rozpoczął praktykę w pracowni twórcy kamei. W ciągu dnia Augustus odbywał praktykę a wieczorami uczęszczał na kursy sztuk pięknych w Nowojorkich Cooper Union i National Academy of Design.

W wieku 19 lat, po ukończeniu praktyki i z postanowieniem zostania rzeźbiarzem Augustus pojechał do Paryża, gdzie studiował na słynnej uczelni Ecole des Beaux-Arts. W 1870 roku opuścił on Paryż i pojechał do Rzymu, gdzie przez następne pięć lat studiował sztukę klasyczną i architekturę oraz wykonał swoje pierwsze prace zlecone. Tutaj spotkał on amerykańską studentkę sztuki Auguste Hover, którą później poślubił. W 1876 roku wykonał on swoją pierwszą pracę zleconą: pomnik ku czci admirała z amerykańskiej wojny domowej David Glasgow Farraguta. Pomnik ten, odkryty w Nowym Jorku w 1881 roku, był ogromnym sukcesem. Był on przykładem połączenia realizmu i alegorii co odbiegało od tematyki poprzednich rzeźb amerykańskich. Sława Saint-Gaudens'a rosła i otrzymał on wiele innych zamówień na prace zlecone.

Wzrastająca sława pozwoliła mu na wykonywanie ulubionego zawodu nauczyciela od 1888 do 1897 roku. Udzielał on prywatnych lekcji młodym artystom, wykładał w Arts Students League i nadzorował dużą liczbę asystentów. Był on również doradcą artystycznym na Wystawie Kolumbijskiej w 1893 roku, patronem American Academy w Rzymie oraz członkiem organizacji MacMillan Commission, która udzielała rad w sprawie ochrony oraz rozwoju architektonicznego i artystycznego stolicy kraju.

Największym dorobkiem Saint-Gaudens'a są pomniki publiczne takie jak Pomnik Shermana (Sherman Monument) znajdujący się w Nowojorskim Central Park oraz pomnik Stojącego Lincolna (Standing Lincoln) w Chicago, który jest jednym z najlepszych podobizn prezydenta okresu wojny domowej. Pomniki Saint-Gaudens'a, przepelnione zarówno realizmem jak i idealizmem, posiadały dynamiczny charakter nie istniejący uprzednio w amerykańskim rzeźbiarstwie. Pomnik generała William T. Shermana jest dramatycznym przykładem tej nowej techniki, gdzie uskrzydłona Wiktoria (symbol zwycięstwa) prowadzi śmiałego Shermana w marszu do morza. Saint-Gaudens stworzył również wiele innych nieprzemijających i wyróżniających się rzeźb publicznych takich jak pomnik Adamsa, pomnik Peter Cooper'a oraz pomnik gen. John A. Logana. Prawdopodobnie jego największym osiągnięciem tego okresu był pomnik

Shaw'a, odkryty w Bostonie w 1897 roku. Arcydzielo to, którego stworzenie zajelo Saint-Gaudens'owi 14 lat, okreslane jest jako 'Symphony in bronze' (Symfonia w brzoie).

Saint-Gaudens zapoczątkował integrację architektury, ogrodnictwa krajobrazowego i rzeźby pomników, współpracując z czołowymi architektami, takimi jak Stanford White, w celu stworzenia innowacyjnego i unikatowego otoczenia dla swoich prac.

Po zachorowaniu na raka w 1900 roku Saint-Gaudens osiedlił się na stałe w Cornish. Przez następne siedem lat, mimo pogarszającego się zdrowia, kontynuował on swoją pracę tworząc wiele płaskorzeźb oraz rzeźb publicznych. Po jego śmierci 3 sierpnia 1907 roku żona Augusta i syn Homer nadal przyjeżdżali latem do Aspet. W 1919 roku utworzyli oni Saint-Gaudens Memorial, organizację której celem było zachowanie posiadłości jako miejsca o znaczeniu historycznym. W 1965 roku organizacja ta podarowała posiadłość amerykańskiemu Zarządowi Parków Narodowych (National Park Service).

Kamee, medale i monety

Saint-Gaudens rozpoczął swoją karierę artystyczną pracując nad kameami, które są miniaturowymi płaskorzeźbami. W czasie sześcioletniej praktyki wykonał on wiele niezmiernie delikatnych kamei w muszli i kamieniu. W późniejszym okresie stworzył on inne arcydzieła w miniaturze: medale i monety. Był on twórcą medali wydanych dla upamiętnienia 100-letniej rocznicy zaprzysiężenia George Washingtona na prezydenta, światowej Wystawy Kolumbijskiej zorganizowanej w 1893 roku oraz zaprzysiężenia Theodore Roosevelta na prezydenta w 1905 roku. Na prośbę prezydenta Roosevelta Saint-Gaudens zaprojektował w 1904 roku trzy monety dla Mennicy Amerykańskiej: monetę jednocentową oraz dwie złote monety o wartości 10 i 20 dolarów. Roosevelt i Saint-Gaudens pragnęli przywołać piękno monet w wypuklorzeźbie z czasów starożytnej Grecji i Rzymu. Dzięki tej pracy Saint-Gaudens był pierwszym rzeźbiarzem, który w całości zaprojektował monetę amerykańską. Po początkowych problemach przy

produkcji monet w wypuklorzeźbie, złote monety zostały w końcu wydane w kilka miesięcy po śmierci Saint-Gaudens'a w 1907 roku i były produkowane aż do 1933 roku. Czołowa strona monety dwudziestodolarowej nazywanej "the double eagle" przedstawia stojącą Liberty (symbol wolności). Wizerunek ten jest używany do dzisiaj na amerykańskich złotych monetach kolekcjonerskich. Dla wielu artystów i kolekcjonerów projekt monety Saint-Gaudens'a pozostał najpiękniejszym ze wszystkich monet amerykańskich.

Portrety w płaskorzeźbie

Do największych osiągnięć Saint-Gaudens'a należą portrety w płaskorzeźbie. Uważane za najbardziej skomplikowany i najtrudniejszy rodzaj rzeźb, płaskorzeźby są często porównywane do "rysowania w glinie". Z tego powodu nie przedstawiają one konkretny kształt lecz złudzenie kształtu. Szczegóły i perspektywa muszą być wyrażone przy pomocy światła padającego na subtelne kontury powierzchni.

Płaskorzeźby Saint-Gaudens'a wykonane są w różnych materiałach: brązie, drewnie, marmurze oraz gipsie i wykazują one żywość i zwiastwo rzadko spotykane w tej formie artystycznej. Jego prace są przykładem nie tylko pięknej kompozycji lecz również wyrafinowanej ekspresji i wglądu w osobowość osoby pozującej. Kenyon Cox nazwał Saint-Gaudens'a "najdoskonalszym mistrzem płaskorzeźby od XV wieku".

Wiele wybitnych osobistości takich jak Cornelius Vanderbilt i Samuel Gray Ward zamówili u Saint-Gaudens'a swoje portrety i portrety ich rodzin. W wyniku tego Saint-Gaudens wykonał ponad 100 portretów w płaskorzeźbie między innymi z wizerunkami

jego zony Augusty, syna jego sasiada William E. Beamana i szkockiego autora Robert Louis Stevenson, który był częstym podmiotem jego rzezb; oraz w wypuklorzeźbie przedstawiającej Louis Howland.

Wizyta w Saint-Gaudens

Witamy w domu, ogrodach i pracowniach jednego z najznakomitszych rzeźbiarzy amerykańskich. Posiadłość ta była letnia rezydencja Saint-Gaudens'a w latach 1885-1897 a następnie jego stałym miejscem zamieszkania od 1900 roku aż do jego śmierci w 1907 roku. Opisane poniżej miejsca są oznaczone cyframi na głównym zdjęciu.

1. Visitor Center Trail

2. Visitor Center

3. Mała pracownia (Little Studio)- zbudowana w 1904 roku według projektu architekta George Fletcher Babb. Budynek ten powstał na miejscu stodoły, którą Saint-Gaudens przebudował na pracownię. Tutaj pracował on nad pomnikiem "Stojącego Lincolna" (Standing Lincoln). Szkice do tego pomnika zostały później powiększone i dokonane przez asystentów Saint-Gaudens'a w pobliskiej, znacznie większej, pracowni zniszczonej podczas pożaru w 1944 roku. Pergola z kolumnami doryckimi została zaprojektowana przez Saint-Gaudens'a w 1889 roku po jego powrocie z podróży do Włoch. Czerwona sztukateria i odlewy z fryzu z greckiego Parthenonu nadają tej pracowni pożądany efekt śródziemnomorski. W budynku tym znajdują się obecnie prace Saint-Gaudens'a oraz sklep muzeum w pokoju, który uprzednio służył do wykonywania odlewów gipsowych.

4. Aspet- Ten murowany dom w stylu federalnym, zbudowany w około 1800 roku jako zajazd, znany był lokalnie pod nazwą "Huggins' Folly". Saint-Gaudens zmienił tę nazwę na "Aspet" na cześć francuskiej miejscowości gdzie urodził się jego ojciec i w 1885 roku dobudował okna mansardowe oraz zachodnią werandę z kolumnami jonskimi. Znajdują się tutaj oryginalne meble i przedmioty dekoracyjne przywiezione z wielu podróży Saint-Gaudens'a. Wspaniałe drzewo stojące przed domem jest bezierniowym grochodrzewem zasadzonym w 1886 roku.

5. Ogród kwiatowy (Flower Garden)- Tradycyjne byliny otoczone żywopłotami z sosny i szczywa plamistego przypominają ogrody włoskie. Saint-Gaudens osobiście uczestniczył w planowaniu i tworzeniu krajobrazu wokół Aspet.

6. Pomnik Adamsa (Adams Memorial)(1891-1974)- jest odlewem rzeźby nagrobkowej w brązie wykonanej na zlecenie historyka Henry Adamsa ku czci jego żony Clover. Rzeźba ta znajduje się na cmentarzu Rock Creek Cemetery w Waszyngtonie. Adams nazwał tę rzeźbę "The Peace of God" (Spokój Boga). Saint-Gaudens nazywał ją "The Mystery of the Hereafter... beyond pain and beyond joy" (Tajemnica życia pozagrobowego... poza granicami bólu i radości).

7. Trawnik do gry zwanej 'bowls' (Bowling Green)- Saint-Gaudens grał na tym terenie w 'bowls'.

8. Pomnik Shaw (Shaw Memorial) (1897-1901)- Jest to końcowa wersja pomnika ku czci 54-tego legionu ochotników amerykańskich pochodzenia afrykańskiego z Massachusetts, którzy walczyli w amerykańskiej wojnie domowej. Jest to oryginalny i unikatowy odlew tego pomnika. Różni on się trochę od oryginału znajdującego się w Bostonie, którego ukończenie zajęło Saint-Gaudens'owi 14 lat.

9. Stajnia i lodownia (Stable and Ice House)- Lodownia, zbudowana przed 1885 rokiem i następnie przebudowana w 1891 roku, służyła do przechowywania brył lodowych pochodzących z pobliskiego strumyka Blow-Me-Down. Obecnie znajdują się tutaj pojazdy konne oraz sanie.

10. Ogród kwiatów jednorocznych (Cutting Garden)- Dawniej był to ogród warzywny. Obecnie hoduje się tutaj rośliny jednoroczne używane w celu tworzenia i uzupełniania kompozycji kwiatowych do dekoracji domu. Dokładane są wszelkie starania aby rozkrzewić historyczne odmiany kwiatów.

11. Pomnik Faraguta (Farragut Monument)(1881)- Pierwsza praca zlecona na rzeźbę publiczną był pomnik ku czci admirała z amerykańskiej wojny domowej Davida Glasgow Farraguta. Architekt Stanford White współpracował z Saint-Gaudens'em przy projektowaniu pedestalu. W późniejszym czasie współpracowali oni przy tworzeniu wielu innych projektów. Ogromny sukces tego pomnika zapewnił Saint-Gaudens'owi sławę jednego z najlepszych rzeźbiarzy Ameryki.

12. Galeria obrazów (Picture Gallery)- Ta oryginalna przybudówka została w 1948 roku zaadaptowana i przeznaczona na galerię wystaw artystycznych sponsorowanych przez zarządców majątku powierniczego Saint-Gaudens'a.

13. Nowa Galeria (New Gallery)- W 1948 roku, cztery lata po pożarze, który zniszczył dwupiętrową pracownię Kariadyt, zarządcy majątku Saint-Gaudens'a przebudowali dwie pozostałe przybudówki na galerię wystawowe. Architekt John Ames dodał do nich atrium

w stylu rzymskim i basen. W galeriach tych znajdują się obecnie portrety w płaskorzeźbie, projekty monet amerykańskich z 1907 roku, medale i kamee.

14. Pracownia w wawozie (Ravine Studio)- Zbudowana w około 1900 roku i używana przez asystentów Saint-Gaudens'a w celu wykonywania rzeźb w marmurze. Budynek ten służył również do tworzenia rzeźb po pożarze pracowni w 1904 roku. W 1969 roku został on odrestaurowany i służy obecnie jako pracownia przebywającego tu rzeźbiarza.

15. Szlak w wawozie(Ravine Trail)- Szlak ten o długości 0.25 mili (400 metrów) zaczyna się przy pracowni w wawozie , prowadzi po starej drodze powozowej wzdłuż strumyka Blow-me-up i kończy się przy świątyni (Temple). Około 150 metrów od świątyni, w lesie, znajduje się mały basen zbudowany przez Saint-Gaudens'a.

16. Świątynia (Temple)- Zaprojektowana w 1905 roku jako dekoracja do przedstawienia teatralnego wystawionego przez artystów kolonii Cornish w 20-stą rocznicę przyjazdu Saint-Gaudens'a do Cornish. Świątynia ta została później wykonana w marmurze i obecnie służy jako grobowiec rodziny Saint-Gaudens'a.

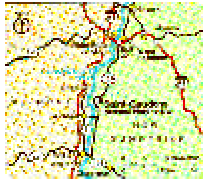

17. Szlak Blow-Me-Down (Blow-Me-Down Trail)- Ten piękny szlak wycieczkowy o długości 2 mil (3.2 km) prowadzi do stawu poprzez Blow-me-down Natural Area, 80-cio akrowy obszar lesny w którym zobaczyć można dorosłe okazy sosny amerykańskiej.

Informacje

Narodowy Obiekt Historyczny Saint-Gaudens znajduje się niedaleko szosy 12A w Cornish, NH, 12 mil na południe od West Lebanon, NH, 12 mil na północ od Claremont, NH i 2 mile od Windsor, Vt.

Dojazd:

Na terenie naszej posiadłości nie ma dostępu do telefonu, restauracji czy możliwości noclegu. Usługi te można uzyskać w pobliskich miejscowościach. Toalety znajdują się przy parkingu. Dostępne są one dla osób w wózkach inwalidzkich.

Godziny otwarcia i opłata za wstęp

Posiadłość otwarta jest codziennie od końca maja do końca października. Budynki otwarte są od 9 do 16:30, a teren posiadłości do zmierzchu. Osoby od 16 roku życia ponoszą opłatę za wstęp. Ponieważ posiadłość ta jest obiektem federalnym, osoby posiadające książeczki Golden Age, Golden Access i Golden Eagle nie ponoszą opłaty za wstęp.

Dla państwa bezpieczeństwa - Proszę uważać na ruch uliczny przy przejściu z parkingu do posiadłości. Proszę również uważać chodząc po posiadłości: marmurowe schody są śliskie, gdy jest mokro, a brukowane ścieżki są nierówne. W pobliżu lasu i szlaków napotkac można pszczoły i sumaki jadowite.

Dostęp do budynków

Niektóre budynki i tereny (nr 4, 5, 14, 15, 16 i 17) nie są dostępne dla osób w wózkach inwalidzkich. W małej pracowni (nr 1) uzyskać można tłumaczenie w Braille, jak również kasety video, taśmy i interakcyjne systemy informatyczne.

Administracja

Narodowy Obiekt Historyczny Saint-Gaudens znajduje się pod zarządem National Park Service, który jest wydziałem Amerykańskiego Departamentu do Spraw Wewnętrznych. Wszelkie zapytania i uwagi proszę kierować pod adresem:

The Superintendent
Saint-Gaudens National Historic Site
139 Saint-Gaudens Road
Cornish, NH 03745-9704

Mozna się z nami również skontaktować telefonicznie pod numerem (603)675-2175. <http://www.nps.gov/saga>

The park wishes to gratefully acknowledge Beata Bar for her generous volunteer efforts in making this Polish translation possible.

[Return to Home Page](#)